

УДК 657.6

Шкварило О. – ст. гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЕРЕВІРКА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ДЕРЖАВНОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ: РЕВІЗІЯ ЧИ АУДИТ?

Науковий керівник: к.е.н., доц. Королюк Т.М.

Вжиті протягом останніх років заходи щодо запобігання фінансовим порушенням, а також щодо забезпечення прозорості бюджетного процесу й підвищення ефективності державного фінансового контролю, на жаль, не привели до суттєвого посилення фінансово-бюджетної дисципліни. Кількість і масштаби фінансових порушень у бюджетній сфері залишаються дуже значними.

Подальший розвиток економіки України передбачає вдосконалення фінансового контролю за розподілом і використанням бюджетних ресурсів шляхом ревізії, державного фінансового аудиту чи інших методів.

Призначенням ревізії є виявлення наявних фактів порушення законодавства, встановлення винних у їх допущенні посадових і матеріально відповідальних осіб, тобто об'єктом ревізії є, насамперед, конкретні факти махінацій з бюджетними коштами, державним і комунальним майном. Проте мають місце випадки, коли ревізор, виявляючи факти безгосподарності, неефективного управління майном, не може відобразити їх в акті, оскільки не порушено чинне законодавство. Отже, акт ревізії не розкриває повної картини діяльності підприємства та його фінансово-майнового стану. Окрім того, до акта ревізії не можна висувати пропозиції керівництву суб'єкта господарювання для покращення ситуації.

Якщо під час ревізії досліджується законність прийнятих рішень та здійснених операцій, то аудит має на меті оцінювання не лише законності, а й ефективності управління майном, досягнення суб'єктами господарювання визначених цілей і завдань. Аудитори визначають наскільки бюджет узгоджений із програмою соціально-економічного розвитку; джерела формування бюджету, структуру доходів, показники виконання бюджету, доходи на душу населення та їх динаміку; структуру видатків, рівень виконання бюджету у відсотках за попередні роки, суму видатків на одного мешканця, скільки витрачається на освіту, охорону здоров'я, соціальний захист, культуру та мистецтво, житлово-комунальне господарство; дефіцит бюджету, причини його утворення і структуру, зміни розміру дефіциту за останні роки, запозичення для покриття дефіциту бюджету терміни запозичень, структуру боргу бюджету, вартість обслуговування боргу та способи вирішення проблем дефіциту й боргу місцевого бюджету. Особливу увагу аудитори приділяють соціальній спрямованості бюджету, а також вивченню стану капітальних вкладень, напрямам інвестиційної політики (включаючи бюджет розвитку, його спрямованість і частку в загальній сумі видатків). В полі зору аудиторів також є питання про вплив бюджету на економічний розвиток району, міста тощо, темпів зростання доходної частини бюджету та ступінь залежності місцевого бюджету від дотацій, субвенцій, субсидій, трансфертів, які виділяються з держбюджету. Недоліком аудиту є те, що його тривалість втричі перевищує тривалість планової ревізії.

Таким чином, проаналізувавши переваги і недоліки ревізії та державного фінансового аудиту, можна зробити висновок, що тільки при поєднанні першого і другого перевірка суб'єктів господарювання державного сектора економіки буде найбільш ефективною.